

Kalendarium cysterskie

Fakty z historii powszechnej i Kościoła	Cystersi w świecie	Cystersi w Polsce
<p>XI w. Reforma gregoriańska 1095- 1099 I krucjata</p>	<p>21.03.1098 Założenie „Nowego Klasztoru” w Citeaux 1099 Alberyk zostaje opatem; Robert wraca do Molesme</p>	
<p>XII w. Sobory Laterańskie (3): 1123, 1139 i 1179; Krucjaty (2- 3): 1146- 1148, 1189- 1192; Podział Polski na dzielnice i śmierć Bolesława II Krzywoustego 1100- 1118 Baldwin I królem Jerozolimy</p>	<p>10. 10. 1100 pap. Paschalis II oddaje Citeaux pod opiekę Stolicy Apostolskiej 26. 01.1109 śmierć Alberyka; Stefan Harding zostaje opatem</p> <p>1111 Śmierć Roberta z Molesme 1112 kwiecień- Bernard z Fonatines wraz z 30 towarzyszami przybywa do Citeaux 1113 pierwsza filia cysterska zostaje założona w La Ferte 1113 założenie przez Molesme klasztoru dla zakonnic 1114 druga filia założona w Pontigny 1115? <i>Złoty Wiek Zakonu Cysterskiego</i>; Założenie Clairvaux i Morimond; powstanie 4 „proto-opactw” 1120 założenie klasztoru cysterek w Tart; pierwsza fundacja cysterska we Włoszech 1123 <i>Wiek św. Bernarda</i>; pierwsza fundacja w Świętym Cesarstwie Rzymskim (Niemcy) 1129 Założenie klasztoru w Anglii 1130 pierwsza fundacja w Austrii 1131 założenie pierwszych</p>	

	klasztorów w Szwajcarii i Walii 1134 śmierć Stefana Hardinga 1136 założenie klasztoru w Szkocji 1140 pierwsza fundacja w Hiszpanii 1142 powstanie klasztoru w Irlandii 1143 pierwsze fundacje cysterskie w Szwecji i Czechach 1144 założenie klasztoru w Danii 1146 fundacja w Norwegii 1145- 1153 pontyfikat cysterskiego papieża Eugeniusza III 1147 afiliacja kongregacji z Savigny i Obazine oraz początek II krucjaty 1148 śmierć Wilhelma od św. Teodoryka 1151 są już 333 cysterskie opactwa	1139 założenie klasztoru w Polsce (Jędrzejów) 1143 fundacja w Wągrowcu
1152- 1190 rządy Fryderyka Barbarossy	1153 fundacja klasztoru w Portugalii i śmierć Bernarda z Clairvaux; odchodzenie „Ewangelistów z Citeaux”	1153 założenie klasztoru w Łądzie
1167 utworzenie Ligi Lombardzkiej 1170 Wystąpienie Piotra Waldesa. Zamordowanie arcybiskupa Tomasza Becketa	1167 śmierć Aelreda z Rievaulx i Izaaka de Stella 1172 śmierć Gilberta z Hoyland 1174 kanonizacja św. Bernarda	1163 fundacja Lubiąża na Śląsku 1176 powstanie klasztoru w Sulejowie
1174- 1193 panowanie Saladyna	 1187 założenie królewskiego opactwa w Las Huelgas dla sióstr w Kastylii	1179 ufundowanie klasztoru w Wąchocku 1185 powstanie fundacji w Koprzywnicy 1186 fundacja w Oliwie
1190 założenie Zakonu Teutońskiego (Krzyżacy)		

1194 śmierć Kazimierza Sprawiedliwego		
<p>XIII w. 1201- 1204 czwarta krucjata; 1204 złupienie Konstantynopola, założenie cesarstwa łacińskiego; 1219 piąta krucjata 1233 Grzegorz IX ustanawia inkwizycję</p> <p>1237- 1241 najazd mongolski na Europę</p> <p>1244 ostateczna utrata Jerozolimy</p> <p>1245 Sobór Lyonński I</p> <p>1248- 1251 szósta krucjata</p>	<p>Złoty Wiek Mniszek Cysterskich 1214 umiera Jan z Ford</p> <p>1228 statuty kapituły zabraniają przyjmowania większej liczby klasztorów zakonnicy; Stefan z Lexington odwiedza filię w Irlandii 1231 śmierć Idy z Nivelles</p> <p>1245 założenie cysterskiej szkoły św. Bernarda przy Uniwersytecie Paryskim 1246 śmierć Lutgardy z Awyieres</p> <p>1250 liczba cysterskich opactw męskich wynosi 647 1268 śmierć Beatrycze z Nazaretu</p> <p>1281 założenie cysterskiej szkoły w Oxfordzie</p>	<p>1202 fundacja mniszek w Trzebnicy 1222 fundacja klasztoru „Clara Tumba” w Mogile</p> <p>1227 ufundowanie klasztoru w Henrykowie</p> <p>1231 powstanie klasztoru w Obrze 1232 fundacja w Bledzewie 1234 powstanie klasztoru w Szczyrzycu 1235 sprowadzenie zakonnicy do Żarnowca 1254 założenie klasztoru w Byszewie- Koronowie</p> <p>1255 powstanie klasztoru w Rudach Śl. 1276 powstaje klasztor w Pelplinie 1278 fundacja cysterek w Koszalinie</p>
<p>XIV w. 1300 koronacja w Gnieźnie Wacława II 1302 Bulla Unam Sanctam. Śmierć Bonifacego VIII 1308- 1312 likwidacja zakonu</p>	<p>1301/2 śmierć Gertrudy z Helfta</p>	

<p>Templariuszy 1309- 1378 Papiestwo w Awinionie 1320 koronacja w Gnieźnie Władysława Łokietka 1321 śmierć Dantego 1327 śmierć mistrza Eckharta 1337 początek wojny stuletniej 1348- 1349 pierwsza epidemia czarnej śmierci 1364 założenie uniwersytetu w Krakowie 1370 śmierć Kazimierza Wielkiego 1378- 1417 wielka schizma 1387 chrzest Litwy 1392 śmierć św. Sergiusza Radoneżańskiego</p>	<p>1335 cysterski papież Benedykt XII wydaje bullę „Fulgens sicut stella” w której zezwala zdolniejszym mnichom na studia uniwersyteckie</p>	<p>1270- 1310 powstanie <i>Księgi Henrykowskiej</i> 1330- 56 napisanie <i>Kroniki oliwskiej</i></p>
<p>XV w. 1402 Jan Hus zaczyna głosić swą naukę 1409 sobór w Pizie 1414- 1418 sobór w Konstancji 1420- 1441 wojny husyckie w Czechach 1431 św. Joanna d’Arc spalona w Rouen 1431- 1449 sobór Bazylejski 1444 bitwa pod Warną 1453 upadek Konstantynopola. Koniec wojny stuletniej 1466 II pokój toruński z krzyżakami. Polska odzyskuje Pomorze Gdańskie, Warmię i Ziemie Chełmińską 1492 Kolumb odkrywa Amerykę 1498 egzekucja Savonaroli</p>	<p>1438 papież Eugeniusz IV przyznaje opatowi Citeaux tytuł opata Generała zakonu</p>	<p>1409 powstanie szpitala klasztornego w Żarnowcu 1416 powstanie studium cysterskiego przy Akademii Krakowskiej</p>
<p>XVI w. Reformacja protestancka 1509 Henryk VIII królem Anglii 1511 V Sobór Laterański</p>	<p>1536 Rozwiązanie klasztorów w Anglii, Walii i w części Irlandii 1538 rozwiązanie</p>	<p>1511 uchwała sejmowa otwierała Polakom wstęp do klasztorów 1538 na sejmie w</p>

<p>1545 otwarcie Soboru Trydenckiego 1546 śmierć Lutra</p> <p>1560- 1598 wojny religijne</p> <p>1582 śmierć św. Teresy z Avila</p>	<p>klasztorów w Szkocji, Skandynawii i w protestanckiej części Niemiec</p> <p>1560- 1598 zniszczenie prawie 200 opactw cysterskich we Francji i Flandrii</p>	<p>Piotrkowie szlachta zastrzegła sobie stanowiska opatów dla siebie</p> <p>1579- 80 wizytacja Edmunda od Krzyża i ustanowienie prowincji polskiej</p>
<p>XVII w. 1618 początek wojny trzydziestoletniej</p> <p>1648 pokój westfalski</p> <p>1660 śmierć św. Wincentego a Paulo</p> <p>1662 śmierć Pascala</p> <p>1673 wizja Serca Jezusa Małgorzaty Marii Alacoque</p> <p>1674 Jan Sobieski królem Polski</p> <p>1683 Turcy pod Wiedniem</p> <p>1697 Fryderyk August II królem Polski</p>	<p>1600- 1700 „Wojna obserwacji”- kontrowersje pomiędzy cystersami zwykłej i surowej obserwacji w sprawie adaptacji reguły</p> <p>1650 ucisk klasztorów irlandzkich przez Cromwella</p> <p>19. 04. 1666 papieska bulla „In suprema” przybliży koniec obserwanckiej kontrowersji</p> <p>1665- 1700 Armand- Jean le Bouthillier de Rance dokonuje reformy w La Trappe</p> <p>1700 umiera Rance</p>	<p>1675 założenie na Litwie opactwa Wistycze</p> <p>1699 wniesienie przez cystersów polskich na kapitule generalnej sprawę beatyfikacji Wincentego Kadłubka</p>
<p>XVIII w. 1708 papież wypowiada wojnę cesarzowi 1709 zniszczenie klasztoru</p>	<p>Sekularyzacja i wygnanie</p>	<p>1710 powstanie przeoratu w Olizarowym Stawie 1711 fundacja przeoratu w</p>

<p>Port- Royal 1713 bulla „Unigenitus” 1717 pierwsza loża masońska 1732 utworzenie zgromadzenia redemptorystów 1750 stopniowy upadek redukcji paragwajskich 1772 pierwszy rozbiór Polski 1773 papież rozwiązuje Jezuitów 1789 Jerzy Waszyngton pierwszym prezydentem Stanów Zjednoczonych 1799 Napoleon obejmuje władzę we Francji</p>	<p>1782 sekularyzacja w Austro- Węgrzech 1789 Rewolucja Francuska i sekularyzacja posiadłości klasztornych we Francji 1795- 99 sekularyzacja w Szwajcarii i we Włoszech</p>	<p>Kimbarówce</p> <p>1737 w wyniku konkordatu pomiędzy pap. Klemensem XII a królem Augustem III oddano pod komendę (przełożonymi byli ludzie spoza życia klasztornego) najbogatsze opactwa</p> <p>1744 powstanie gimnazjum w Rudach Śl.</p>
<p>XIX w.</p> <p>1804 Napoleon Cesarzem Francuzów 1812 wojna amerykańsko- angielska</p> <p>1814 reaktywowanie Jezuitów i upadek Napoleona</p> <p>1835 wojna domowa w Hiszpanii</p> <p>1848 Wiosna Ludów w Europie</p> <p>1869- 70 I Sobór Watykański</p>	<p>1798- 1814 „Odyseja” Trapistów: Rosja, Ameryka, Anglia i Niemcy 1803 pierwsi Trapiści przybywają do USA (Maryland) 1808- 11 sekularyzacja zakonu w Hiszpanii 1814 Odnowa- odbudowa klasztorów w Belgii i Hiszpanii 1815 odbudowa we Francji i Szwajcarii 1825 fundacja w Nowej Szkocji (od Rhode Island do Massachusetts) 1832- 46 amerykańskie fundacje oraz sekularyzacja na Litwie, w Portugalii, Hiszpanii i Szwajcarii 1848- 49 fundacje w Kentucky i Iowa 1870 sekularyzacja we Włoszech 1881 fundacje w Trzecim Świecie i Kanadzie 1883 fundacja w Chinach 1892 ustanowienie Zakonu Trapistów</p>	<p>1810- 1885 kasata klasztorów mniszek w Polsce (wszystkich) 1812 kasata klasztorów na Śląsku</p> <p>1816 likwidacja klasztorów w Księstwie Poznańskim 1819 wprowadzanie dekretów kasacyjnych w Królestwie Polskim</p> <p>1857 kasata klasztoru w Kimbarówce (Litwa)</p>

	1896 fundacja w Japonii	Koniec XIXw. przyłączenie Szczyrzyca i Mogiły do Kongregacji Mehrerau
XX w. 1914- 18 I Wojna Światowa 1939- 45 II Wojna Światowa 1962- 65 II Sobór Watykański 1989 upadek komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej	1903 sekularyzacja we Francji 1937 ucisk i męczeństwo cystersów w Chinach 1945- 50 sekularyzacja w Czechach i na Węgrzech 1962- 65 nowe fundacje w Ameryce Płn., Afryce i Azji 1969 śmierć Tomasza Mertona 1996 męczeńska śmierć cystersów w Algierii	1925 podejmowanie odrodzenia cystersów polskich przez klasztor Sticna (Jugosławia) 1945 rewindykacja klasztorów w Jędrzejowie i Oliwie 1947 odzyskanie klasztoru w Henrykowie 1951 cystersi wracają do Wąchocka 1953 wznowienie działalności Kongregacji Polskiej